

ΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΑΡΑΒΑΝΑΣ

ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ

ΣΤΟ ΣΥΣΣΙΤΙΟ

(Από τὸ σημειωματάριο ἐνὸς παλῆου στρατιώτη)

Πρωί-πρωί ἀκόμα καί πριν ὁ ἥλιος σκάσει στὴν Ἀνατολή, ὀλοὶ οἱ ἄνδρες διαταχθῆκαν νὰ σταθοῦνε στὴ γραμμὴ σὰν λαμπάδες, «ἀπὼς», εἰς προσοχὴν, μὲ τὰ ὄπλα παρὰ πόδας καί κατεβασμένο τὸ ὑποσιόγωνο.

Λαμπάδες !...

—Μήπως θὰ μᾶς ἐπιθεωρήσῃ κανένας στρατηγός; Ἄναρωτιούνται.

—Ὅχι ! Κανένας συναχωμένος στρατηγὸς ἐν ἐξυπνείᾳ χαραυγὴ. Ὁλη αὐτὴ ἡ πομπὴ καί ἡ ἐπισημότης ἦτανε γιὰ νὰ διορισθοῦν οἱ τῆς ἡμέρας... μάγειροι!

—Ὅλα, ἐδῶ πέρα, στὸν στρατό, γίνονται ἐν παρτάξει καί μεγαλοπρεπείᾳ καί ὄλα τὰ διέπουνε θαυροὶ κανονισμοί!

—Ὁ στρατός, θρέ, νὰ ξέρετε πὼς εἶν'... στρατός! Ὅπως μᾶς ἔλεγε κ' ὁ ἐπιλοχίας, γιὰ νὰ ἀνωμύσῃ τοῦ στρατοῦ τὸ γόητρο καί νὰ καταδείξῃ τὴν λαμπρότητά του.

Καί ἀφοῦ «ὁ στρατός» εἶνε... στρατός, γιὰ νὰ πάρῃς τὴν κουραμένα σου τὸ μεσημέρι, πρέπει ἐνὰ τεθῆς εἰς τὴν γραμμὴν, νὰ κλιθῆς ἐπ' ἀριστερά, νὰ κλιθῆς ἐπὶ δεξιά.

—Ἄνδρες, ἄλτ!
—Κλινάτε πάλιν ἐπὶ δεξιά... Πρρρρροσχί!
Καί ἡ κουραμένας μελαχροινὴ, μελαχροινὴ καί ἀλευρωμένη, σὰν κυρία διευθυντοῦ ὑποκαταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς εἰς μακρυνὴν πόλιν ἐπαρχιακῆν, σοῦ δίδεται μὲ στρατιωτικὴν ἀυστηρότητα, ἐπισημότητα καί τάξι.

Ὅδεῖα παρατήρησις ἐπιτρέπεται, οὔτε καμμιά συγχαίρεται ἀρνήσις, οὔτε καί καμμιά ἰσχυρὴ δικαιολογία. Θὰ τὴν πάρῃς, καλὴ εἶνε ἡ κακὴ, κρύα εἶνε ἢ ζεστὴ, ὠμορφὴ ἢ ἀσχημὴ, ψημμένη εἶνε ἢ ὠμὴ, καυμένη εἶνε ἢ λατοπωμένη, ἀφαιράει εἶνε ἢ λυωμένη, γιὰτὶ καθόταν ἀπὸ πάνω τῆς, στὸ κάρρο ποῦ τὴς φέρνανε, ὁ σιτιστῆς, ὠμορφῆ, εἴπαμε εἶνε ἢ ἀσχημῆ, δέν ἔχει λόγια. Θὰ τὴν πάρῃς μὲ κλειστά τὰ μάτια, σοῦ ἀρέσει ἢ δέν σοῦ ἀρέσει, ὅπως οἱ Τούρκοι τὶς γυναῖκες τῶν!...

Καί ὅμως, τὸ ὀρκίζομαι, πὼς, ἔπειτα ἀπὸ τὰ γυμνάσια, εἶνε τὸ νοστιμότερο μελαχροινὸ ὄν, ποῦ γνώρισα στὸν κόσμῳ!...

***

Ἔπειτα, ἔρχεται τὸ συσσίτιο.
Ἄλλες διατυπώσεις, παρατάξεις καί γυμνάσιας γιὰ μιά καραβάνια σοῦπα.

Τέτοιες τιμές, τόσες τιμές, γιὰ ἕνα κομματάκι θωδινοῦ ἢ γιὰ ἕνα πιάτο φακῆς μελανόζουμο!...
—Ζυγίσαι! ἐπιλλὶ δεεεεεεξιά!
—Πρρρρροσχί!

Μεταβολὴ πάλιν ἀπὸ δῶ, μεταβολὴ πάλιν ἀπ' ἐκεῖ.
Πρῶτὴ διμοιρία, μάργς! Τρίτῃ ἐνωμοτία, ἄλτ! Διέλευσις, παρέλασις, μὲ μίαν καραβάναν καί ἕνα τοῦγκινο κουτάκι στὸ χέρι, καί πάλιν προσοχὴ, ἀπέναντι τοῦ καζανιοῦ ποῦ ἀχνίζει, τοῦ γολακίζοντος καζανιοῦ, ποῦ σκορπεῖ γαργαλιστικούς ἀχνούς, γιὰ τὶς μύτες τῶσαν Ταντάλων πεινασμένων, καθηλωμένων, ἀκίνητων ἐκεῖ μπροστά, μὲ τῆς πειθαρχίας τὰ τρομερὰ καί ἐπιθλιπτικὰ καρφιά!

Πολὺ μεγάλῃ, εἴπαμε, ἡ τιμὴ αὐτῆ, γιὰ ἕνα καζάνι μὲ κολοκυθάκια σαρακοσσιανά!... Καί ὅταν περνᾶμε ἀπ' ἐκεῖ καί στριφογυρίζομε τρίγῳρω του, καί ἀνελοσόμωβα περὶ αὐτὸ καί σχηματίζομε γραμμὴ ἐνώπιόν του, σκέπτομαι πὼς ἀφοῦ γιὰ ἕνα καζάνι γίνονται αὐτὰ, τί πρέπει ἄραγε νὰ γίνῃ γιὰ ἕναν αὐτοκράτορα!...

***

Τέλος πάντων, ὅπως καί ἂν ἔχῃ ἡ ὑπόθεσις, ἡμεῖς οἱ μακάριοι ἀπόγονοι τῶσαν προγόνων ἀξιόλογων καί ἐνδόξων, ἀρχάων καὶ Βυζαντινῶν, ἡμεῖς, λοιπόν, οἱ καὶ διὰ τοῦτο περισσότερο μακάριοι καί ἀξιολήφτεροι Ρωμηοί, οἱ ζαπλωόμε-

νοι σὲ τέσσερες καρέκλες στὰ ξενοδοχεῖα καὶ στὰ καφενεῖα μᾶς καί ὑβρίζοντες, δικαίως τῆς ὥρας τὸ γκαροσόνι, γιὰ τὴ σοῦπα καί τὶς κοτολέτες του, ἡμεῖς οἱ μακάριοι καὶ ἀδιόρθωτοι Ρωμηοί, οἱ ἀνυπότακτοι, οἱ ἀτίβασσοι, οἱ ἀνημέρατοι, οἱ μὴ ἀναγνωρίζοντες κανένα παραπάνω ἀπὸ μᾶς, ὅπως ἔλεγε καί ὁ ποιητῆς:

...Νὰ σοῦ καί τὸν Γλάδστονα, νὰ σοῦ φάγες καί ἐκεῖνον, νὰ κατραπακῆς κ' αἰτόν, ὄλα κἀνάμῃ τα ρόδο :

—Καφετιῆ, βαθὸ - γλιάνο !...
...Νὰ μᾶς, τῶρα, δαμασμένοι καί πειθῆνιοι μὲ μιά καραβάναν στὸ χέρι καί ἕνα κουταλάκι τοῦγκινο!

—Πρῶτὴ διμοιρρία Μάρργς! Ξέρετε τί θὰ πῆ, νὰ μάθετε νὰ τρώτε στρατιωτικῶς;

—Περουὶνα ἀναλάδατε! Πρῶτο κολοκύθι, μάργς!

—Δεύτερο κολοκυθάκι, μάργς!

—Ζωμός, ἄλτ! Μεταβολὴ δεξιά. Νὰ ἔλθῃ «ὁ ἐπόμενος».

Ἄλλὰ τὸ «πρωτόκολλο», αἰ... διατυπώσεις, δηλαδὴ, δέν ἀρχίζον ἀπ' αὐτοῦ, ἀπὸ τὴν ὑπηρεσία τῆς κουτάλας, ἀλλὰ ἀπὸ τὴ στιγμῆ, ποῦ θὰ πλησιάζῃς σὰν ἱκέτης, τὸ καζάνι. Δέν ἔβωλες τῆ καραβάναν σου δεξιά τοῦ καζανιοῦ ἢ τὴν ἔβωλες λίγο πρὸς τὰ μέσσα; Πάρε, μὲ τὴ σοῦπα σου, μαζῶ, γιὰ φρούτο καί ἕνα...περιορισμὸ! Εἶπες κάτι τί, ἐμόρφασες ἢ εἶπες ὅτι τὸ ζουμί εἶνε νεράκι μοναχό, ἢ ὅτι ἡ μεριδά εἶνε κόκκαλο, πάρε κ' ἕνα ἄλλον, γιὰ τὴν ὀρεξί! Τὸ ξανάκαμε, ὑποτροπῆ;—ὁ περιορισμὸς σοῦ προβιβάζεται—δέν ξέρω τὴν ἱεραρχίαν τῶν πινῶν—πιθανῶς ὅμως νὰ γίνεταί καί φυλάκισις!...

Κόπιασε, ἔπειτα, νὰ φᾶς μὲ τέτοια...ἐπιδόρπια!

Μεγάλες πράγματι τιμές γιὰ ἕνα κολοκυθάκι !

Ὁ στρατός εἶνε...στρατός!

Δεσμὸι καί πειθαρχία καί κανονισμοί, δηλαδὴ, οἰ μιά ἀπὸ τίς πῖο μεγάλες ἀπολαύσεις τῆς κακόμοιρης ἀνθρωπότητος!... Σὲ μιά, ἀπὸ τίς πῖο μεγάλες τῆς φέουσας, ἐπιταγῆς!... Σίγιοιρα, ἐκεῖνος ποῦ θέσπισε τὰ στρατιωτικὰ, ἢ δέν θὰ εἶχε, κᾶν, στομάχι, ἢ θὰ ἦταν κακοετόμαχος; Γιατὶ ἀνθρώπος ποῦ ἔχει στομάχι μὲ ἀπαιτήσεις, στομάχι μὲ γούστο καί μὲ δικάρισις, στομάχι μὲ δικαιοῦματα, στομάχι μὲ παράδοξοι, δέν θὰ ἐπέβαλλε ποτὲ ἕνα τέτοιο σιδηροφρακτον οὐσιότι!

Καί τὸ ἐπιδόρπιον;
Νὰ πλῆξῃς στὸ τέλος καί τὴν καραβάναν σου!
*Ω, Νικολάκη - Νικολάκη, τοῦ Ἀθηναϊκοῦ ξενοδοχείου, πόσον σὲ ἐνθουσιόμωμαι καί πόσον σὲ ἀποζητῶ!...

Γράψε μου, τὴν τιμὴ τῶν φαγητῶν τριπλιτῆ, ἀπατώντας με, ὅταν μοῦ δῖνῃς τὸν λογαριασμὸ:

—Νικολάκη, τί σοῦ θέλω;
—Ἀμέσας! Ψωμί, εἴπαμε μιά καί μιά τὸ... ψωμί, ἔχουμε καί λέμε δυο, μιά μακαρονάδα μὲ γαῶνῳρω, εἴπαμε καί λέμε, τέσσερες, τέσσερες καί δυο, ἐφτά, μιά καλαμαράκια, δώδεκα...

—Νικολάκη, εἶπα καί ἐφῶνησα, Νικολάκη, Νικολάκη τοῦ Ἀθηναϊκοῦ ξενοδοχείου, γράψε μου τριπλιτῆ καί παραπάνω, ὅταν μοῦ δῖνῃς τὸ λογαριασμὸ, ἂν σοῦ ξαναμιλήσω!

Μοῦ φτάνει ἐκεῖνο τὸ ἡγεμονικὸ καί μεγαλοσποπέες, τὸ αὐθεντικὸ ὕφος, ποῦ ἐλάμβαναν, ὅταν σοῦ γύριζαν τὸ πιάτο:

—Νικολάκη, ἄλλαξέ μου τὸ φαί αὐτό, δέν μοῦ ἀρέσει. Ἦ σάλτσον εἶνε ὕδαρῆς πολὺ... κ' ἔχει καί πολὺ πιπέρι!...

Γύρισε πίσω, τῶρα, καί τὴν καραβάναν τοῦ συσσιτίου, ἂν σοῦ θασατί!...

—Κύριε σιτιστά, δέν μ' ἀρέσει ὁ μπακαλιάρος, τὰ πράσσα δέν ἦσαν τρυφερά, κ' οὔτε καλοθρασμένα!

Ἦ «Καλλιότης» θ' ἀνοιξῆ τὶς σκοτεινῆς ἀγκάλες τῆς, γιὰ νὰ σὲ δεχθῇ...

Ἄντιο μεγαλειόν!... Ἄντιο Νικολάκης!...

Κανένας συναχωμένος στρατηγός !

—Ἔχουμε καί λέμε !